



PRAMONEI AKTUALŪS APLINKOS KLAUSIMAI

Kęstutis Trečiokas
Aplinkos ministras

LPK Prezidiumo posėdis
2016 -01-12

Paryžiaus klimato kaitos susitarimas

- Išmetamųjų ŠESD mažinimo įsipareigojimai **nuo 2021 m.**
- Įsigalios jį ratifikavus bent **55 šalims**, kai apims ne mažiau **55% pasaulinių ŠESD emisijų**
- ES valstybės narės (tarp jų Lietuva savanoriškais pagrindais) prisidės prie išsivysčiusių šalių tikslo - mobilizuoti 100 mlrd. JAV USD per metus iki 2020 m. besivystančių šalių klimato kaitos priemonėms finansuoti

Paryžiaus klimato kaitos susitarimas



- **Aiški ilgalaikė kryptis šalių vyriausybėms ir pramonei:**
 - investicijoms į mažo anglies dioksido kiekio technologijas
 - palaipsniui atsisakymą naudoti iškastinį kurą
 - energijos efektyvumo didinimą
 - atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą



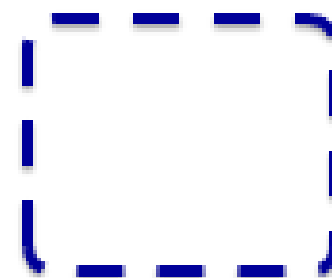
2021-2030 m. laikotarpiu ES valstybės narės bendrai įsipareigojo kartu sumažinti ŠESD kiekį mažiausiai 40%, lyginant su 1990 m.

2020

-20 %
ŠESD
emisijos

20%
Atsinaujinanti
energija

20 %
Energijos
efektyvumas



2030

>-40 %
ŠESD
emisijos

>=27 %
AEI

>=27 %
EE

Peržiūra
2020
=30 %

15%
Jungčių tikslas

Nauji pagrindiniai rodikliai

Nauja valdymo sistema, parengiant Nacionalinius energetikos ir klimato kaitos veiksmų planus iki 2019 m.

- Pagal ES Energetikos tarybos 2015 m. pabaigoje patvirtintas išvadas, ES parengtas gaires, LT rengs **Nacionalinį energetikos ir klimato kaitos veiksmų planą** iki 2019 m. (rengėjai Energetikos ir Aplinkos ministerijos)

ES ŠESD tikslo įgyvendinamas – ES klimato kaitos ir energetikos politikos iki 2030 m. teisės aktai

- ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje (ATLPS) dalyvaujantys sektoriai (kurą deginantys įrenginiai virš 20 MW, chemijos, plieno, aliuminio pramonė) - **Lietuvos 93 įmonės kartu su kitų ES narių 12 tūkst. įmonių bendrai sumažins emisijas 43%, lyginant su 2005 m.**

- ES ATLPS nedalyvaujančiuose sektoriuose (transportas, žemės ūkis, pastatai, atliekų tvarkymas, paslaugos ir kt.) emisijas privalės **sumažinti 30%, lyginant su 2005 m.**, ir kiekvienai valstybei narei bus nustatytas atskiras privalomas išmetamųjų ŠESD mažinimo tikslas (***Lietuva, tikėtina - 2030 m. ŠESD kiekį šiuose sektoriuose privalės sumažinti 10 – 12%, lyginant su 2005 m.***)

ES ŠESD tikslas Paryžiaus klimato kaitos susitarime

**2030 ES ŠESD tikslas:
-40 % lyginant su 1990**

**ES ATLPS sektoriuose
-43 % lyginant su 2005 m.**

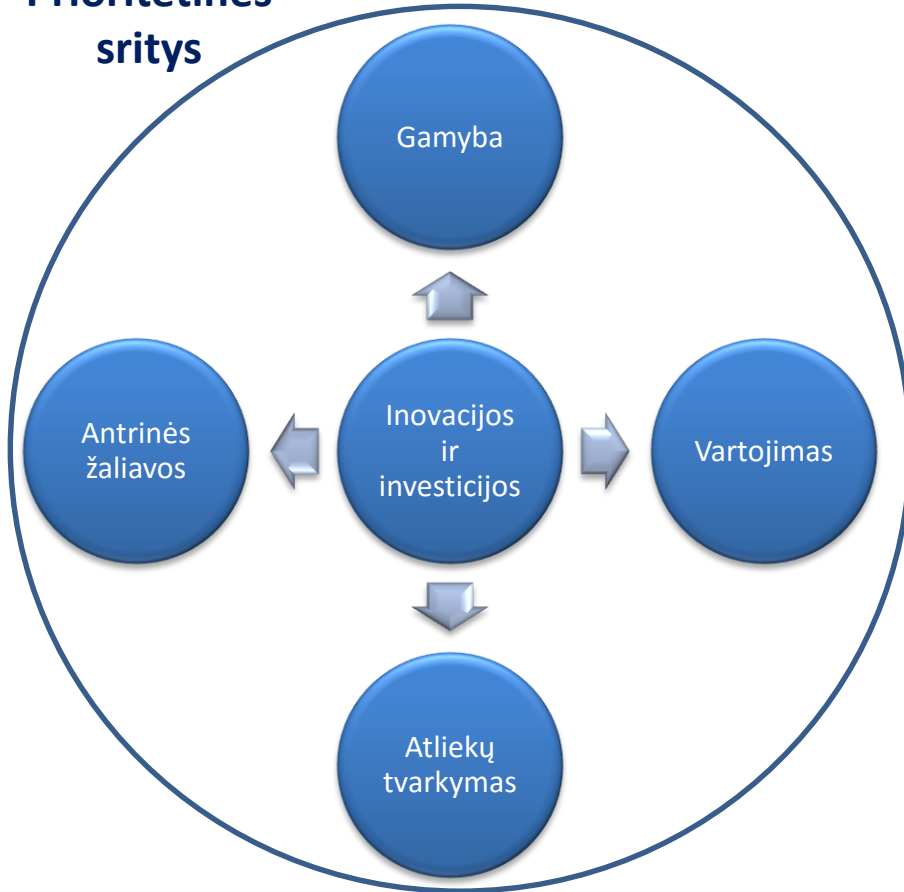
**ES ATLPS nedalyvaujančiuose
sektoriuose
-30 % lyginant su 2005 m.**

28 valstybių narių tikslai

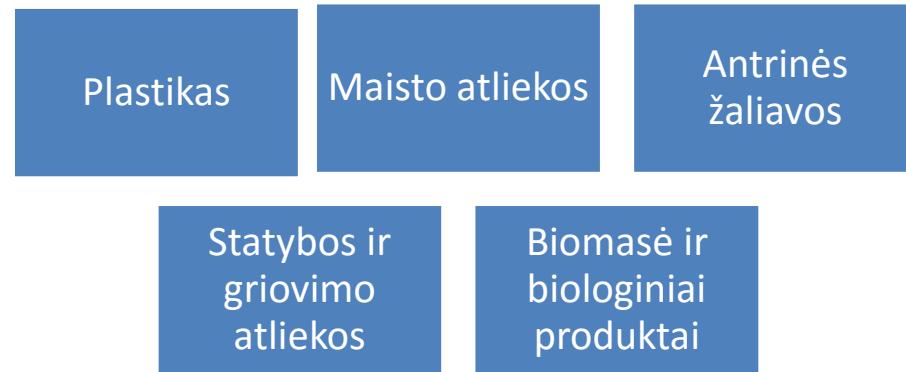


Žiedinė ekonomika – kompleksinis požiūris, tikslai iki 2030 m.

Prioritetinės sritys



Sektoriai



Tikslai

- Produktų dizaino priemonės
- Inovatyvūs ir efektyviai išteklius naudojantys gamybos procesai

Pasiūlymai

- Skatinti ilgaamžiškumą, remontą, perdirbimą (pvz., TV ekranai),
- Skatinti atliekų tvarkymo ir efektyvaus išteklių naudojimo gerąją praktiką pramonės sektoriuose

Vartojimas

Pasiūlymai

Tikslai

- Pakartotinai panaudoti ir remontuoti produktus -išvengti atliekų susidarymo
- Teikti informaciją vartotojams apie išmetamų produktų poveikį aplinkai
- Skatinanti pakartotinai naudoti, taisyti, didinti produkto patvarumą
- Eko-dizaino priemonės, užtikrinančios atsarginių detalių naudojimą
- Veiksmai dėl melagingų eko-teiginių, garantijų fiziniams asmenims laikymasis
- Akcentuoti CE kriterijus žaliuosiuose pirkimuose
- Geresnis ženklėjimas: Eko-ženklas, aplinkosaugos pėdsakas

Atliekų tvarkymas

Tikslai

- Tobulinti atliekų valdymą pagal ES atliekų hierarchijos principus
- Atkreipti dėmesį į esamų Planų trūkumus
- Ilgalaikė viziją ir tikslai, nukreipiant investicijas

Pasiūlymai

- Atliekų direktyvų pakeitimai
- Toliau dirbti su VN, siekiant stiprinti įgyvendinimą ir išvengti per didelių atliekų tvarkymo pajėgumų sukūrimo (deginimo ir MBA)
- Užtikrinti sąsajas tarp ES Sanglaudos fondo ir atliekų tvarkymo hierarchijos principų

Antrinių žaliavų rinka

Tikslai

- Didinti antrinių žaliavų naudojimą
- Didinti perdirbtų trąšų naudojimą ir išvalytų nuotekų pakartotinį naudojimą
- Saugiai valdyti cheminių medžiagų keliamą riziką

Pasiūlymai

- Parengti antrinių žaliavų (plastiko) kokybės standartus, atskirą plastiko strategiją
- Peržiūrėti ES trąšų reglamentavimą
- Pasiūlyti vandens pakartotiniam naudojimui minimalius reikalavimus
- Išanalizuoti sąsajas tarp cheminių medžiagų, produktų ir atliekų tvarkymo teisės aktų
- Sukurti bendrą ES elektroninę sistemą dėl atliekų tarpvalstybinių judėjimų

Inovacijos ir investicijos

Tikslai

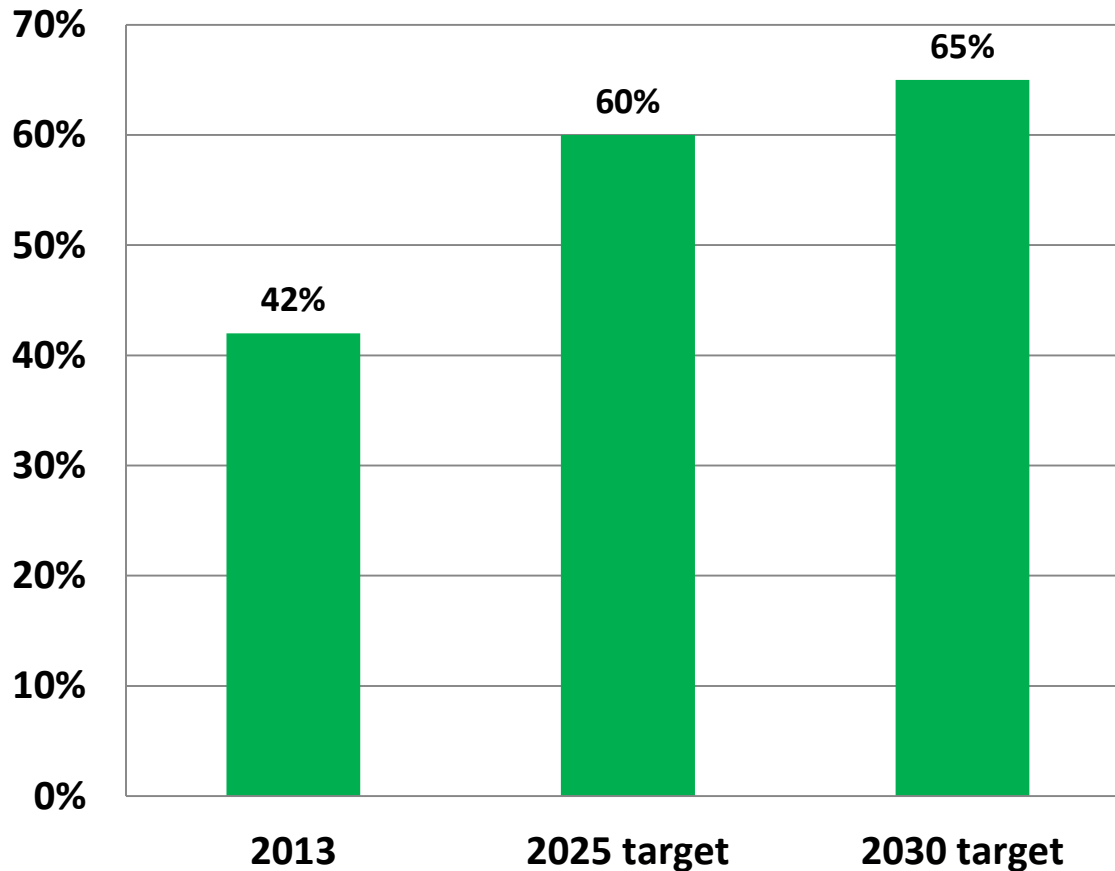
- Tinkama aplinka inovacijoms ir investicijoms

Pasiūlymai

- 650 mln. EUR investicijų iš Horizon 2020 programos, skirtų pramonės sektoriui
- Pilotinis projektas „*innovation deals*“, siekiant surasti potencialius trukdžius investuotojams ir juos panaikinti
- Tikslinis ES finansavimas mažoms ir vidutinėms įmonėms

Tikslai iki 2030 m.

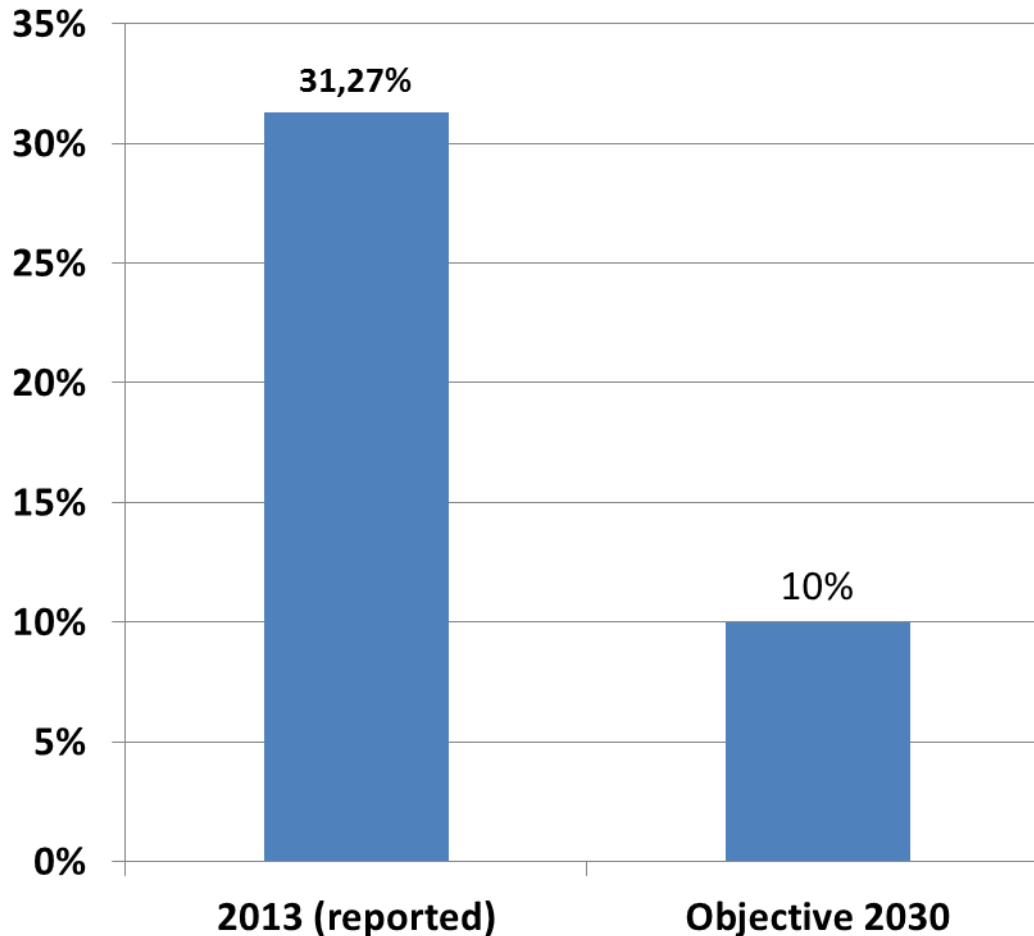
Komunalinių atliekų perdirbimas



- Vieningas skaičiavimo metodas (metodas 4) paremtas efektyviu perdirbimu iki 2025
- Galimas 5 m. pereinamasis laikotarpis 7 VN, kurios 2013 m. perdirbo mažiau kaip 20% (EE, EL, HU, LV, MT, RO, SK)?
- Tikslų peržiūra 2025 m., siekiant nustatyti griežtesnius tikslus

Tikslai iki 2030 m.

Šalinimas sąvartynuose



- Iki 2030 m.: maks. 10% komunalinių atliekų sąvartynuose
- Galimas 5 m. pereinamasis laikotarpis tom pačiom 7 VN, kurios 2013 m. perdirbo mačiau kaip 20% atliekų (EE, EL, HU, LV, MT, RO, SK) ?
- Draudžiama šalinti sąvartynuose atskirai surenkamas atliekas
- Tikslų peržiūra 2025 m., siekiant nustatyti griežtesnius tikslus

LT rodikliai 2013 m. pagal *Eurostat*



- Susidarantis bendras atliekų kiekis – 1.280.049 t
- Pašalinta sąvartyne – 64% (ES vidurkis – 31%)
- Sudeginta – 7% (ES vidurkis – 26%)
- Perdirbta – 21% (ES vidurkis – 28%)
- Kompostuota – 8% (ES vidurkis – 15%)

LT iki 2030 m. (*projektas*)

- Pašalinta sąvartyne – 64%; 2030 m. – (-54%);
- Perdirbta komunalinių atliekų – 21%; 2030 m. (+44%)
- Panaudota pakuočių – 54%; 2030 m. – (+31%)

2016 m. prioritetai



Teritorijų planavimas:

- **Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo projekto pateikimas Seimui**
- **Architektūros įstatymo projekto pateikimas Seimui**

2016 m. prioritetai

Pastatų energinio efektyvumo didinimas:

- Pagal naują programą 800 DN
- **Rizikos pasidalinimo (leverage) fondo įsteigimas** viešųjų pastatų ir daugiabučių namų renovacijai (5000 DN 2016-2020 m.)
- Nacionalinės **kvartalų energinio efektyvumo didinimo** programos parengimas
- **60 viešųjų pastatų pilotinių** investicinių projektų parengimas

2016 m. prioritetai

Statybos sektorius:

- Biurokratijos mažinimas- **konsoliduoti STR** (iš 23- 7)
- Proceso efektyvinimas - vadovų ir rangovų **atestavimo veiklos pertvarkymas (SPSC)**
- Lietuvos statybos skaitmenizavimo įgyvendinimo plano parengimas

2016 m. prioritetai

- **Atliekų srautų tvarkymo modelio parengimas**
- **ES paramos lėšos 2016 m.**